

Vergaderjaar 2011–2012

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 356

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2012

Hierbij bied ik u een aantal uitgaven aan in het kader van het Actieplan Veilig Ondernemen. Dit is de evaluatie Aanpak Urgente Bedrijvenlocaties, de brochure «Samen de boef de baas» en het «Handboek Winkelstraatmanagement».¹ In deze brief vindt u mijn reactie op hoofdlijnen over de inhoud van deze documenten.

Achtergrond

Hoewel de criminaliteit tegen ondernemers de laatste jaren over het algemeen is afgenomen (MCB, 2010²), is het nog steeds een grote schadepost voor ondernemers. Met het Actieplan Veilig Ondernemen (AVO³) en meer recent het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven streeft het kabinet naar een vermindering van criminaliteit tegen ondernemers. Preventie, repressie, samenwerking en sectorgerichte aanpak zijn speerpunten van het Actieplan.

De ervaring leert dat lokale samenwerking op het gebied van veiligheid loont. Gezamenlijk investeren in (innovatieve) maatregelen door publieke en private partijen bereikt meer dan wat ondernemers, een gemeente of politie ieder voor zich kan bewerkstelligen. Maar publiekprivate samenwerking ontstaat niet vanzelf. Om dit te stimuleren zijn in het kader van het Actieplan Veilig Ondernemen verschillende acties ondernomen, zoals Keurmerk Veilig Ondernemen, Aanpak Urgente Bedrijvenlocaties en Winkelstraatmanagement. Keurmerk Veilig Ondernemen is onlangs door de minister van Veiligheid en Justitie verlengd. Hieronder en in de bijlagen vindt u de resultaten van Aanpak Urgente Bedrijvenlocaties en Winkelstraatmanagement.

Subsidie Aanpak Urgente Bedrijvenlocaties (AUB)

Binnen deze subsidie zijn er 2 pilotprojecten en vier tenders geweest die liepen in de jaren 2005 tot en met 2007. Hiermee hebben 43 projecten

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Over de resultaten van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 is uw Kamer geïnformeerd door Staatssecretaris Teeven van Veiligheid & Justitie per brief van 22 juni 2011 (Kamerstuk 2011, 28 684, nr. 322).

³ Onder andere MKB-Nederland, VNO-NCW, Hoofdbedrijfschap Detailhandel, Koninklijke Horeca Nederland, Platform Detailhandel Nederland, de Gemeenten Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Den Haag, Deventer en Eindhoven, de Politie en de ministeries van Veiligheid en Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

subsidie toegekend gekregen voor een totaalbedrag van € 6,5 miljoen. Hiervan is (na enige intrekkingen) ruim € 5 miljoen vastgesteld. In 2011 zijn de laatste projecten afgerond. De subsidie Aanpak Urgente Bedrijvenlocaties richtte zich alleen op urgente locaties, in tegenstelling tot het Keurmerk Veilig Ondernemen. Urgente locaties waren bedrijventerreinen en winkelgebieden waar de onveiligheid een acute bedreiging vormde en waar een snelle en kordate aanpak noodzakelijk was. De subsidieregeling stimuleerde dat een effectieve aanpak werd ontwikkeld per bedrijvenlocatie door een samenwerking van de gemeente, ondernemers en politie. Het (toenmalig) Ministerie van Economische Zaken droeg per gehonoreerde aanvraag een derde deel van de projectkosten bij, met een maximum van € 225 000.

Uit de ervaring opgedaan uit de AUB-projecten blijkt dat gemeenten en ondernemers veelal kennis en ervaring missen om samen een effectief project voor veiligheid op te zetten en/of uit te voeren. Daarom is er een brochure gemaakt om gemeenten en ondernemers te helpen bij het opzetten van een effectieve publiekprivate samenwerking: Samen de boef de baas (bijgevoegd). De brochure is ruim verspreid onder gemeenten en ondernemersverenigingen in Nederland. In de brochure staat een concreet stappenplan, geleerde lessen en veel voorbeelden van samenwerkingsprojecten. Hiervoor is uitgebreid onderzoek gedaan naar de successen en valkuilen bij locaties die subsidie hebben ontvangen.

Na afronding van de AUB-projecten is in aanvulling op de brochure een evaluatie opgeleverd. Deze evaluatie geeft mijns inziens inzicht in de aanpak en de effectiviteit van de subsidie. Er werden 69 aanvragen ingediend, waarvan er uiteindelijk 43 zijn gehonoreerd. Zes gehonoreerde aanvragen zijn nadien ingetrokken en van één project is de subsidie ambthalf op nul gesteld.

In de regeling was voorzien in een nul- en éénmeting bij de bedrijvenlocaties, om de behaalde resultaten te meten. Tijdens de looptijd van AUB werd echter SiSa (Single information Single audit) ingevoerd, waardoor gemeenten zelf kunnen bepalen hoe zij verantwoording afleggen over de AUB-subsidieregeling. Daardoor is het zicht op de effectiviteit van de AUB bemoeilijkt. Bij 20 van de 34 projecten, waarvan een eindverslag beschikbaar is, blijkt de criminaliteit afgenomen. Bij 14 daarvan is de criminaliteit met meer dan 25% is gedaald.

Handboek Winkelstraatmanagement

Tijdens de voorlichting over de AUB-subsidie bleek dat het instrument goed werd gebruikt op bedrijventerreinen maar in mindere mate bij winkelgebieden. Dit kwam onder andere doordat de onderlinge verschillen – en daarmee belangen – tussen winkels vaak groot zijn en de organisatiegraad vaak laag is. Daarnaast blijkt het vertrouwen in gemeente en politie vaak laag door gebrekkige communicatie tussen ondernemers, gemeente en politie. Dit wordt ondersteund door onderzoek van Deloitte over veiligheidsmaatregelen bij kleine bedrijven in de detailhandel¹. Uw Kamer is op 15 oktober 2007 over dit onderzoek geïnformeerd². Winkelstraatmanagement wordt hierbij als een mogelijke oplossing aangedragen. Dit stond toen echter nog in de kinderschoenen en er werd gezocht naar oplossingen voor een aantal knelpunten.

In de brief aan uw Kamer over de veiligheid van kleine bedrijven van 5 juni 2008³ zijn daarom twee acties aangekondigd in het kader van winkelstraatmanagement:

- 1) opzetten van een aantal pilots winkelstraatmanagement met gemeenten;

¹ Onderzoek Veiligheidsmaatregelen kleine bedrijven in de detailhandel, Deloitte, 2007, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

² KST 31 200 XIII, nr. 10

³ KST 28 684 en 31 200, nr. 151

- 2) opstellen van een handboek op basis van een onderzoek over succes- en faalfactoren van al bestaande winkelstraatmanagementprojecten gecombineerd met de ervaringen vanuit de nieuw op te zetten winkelstraatmanagementpilots.

Begin 2011 zijn in 13 gemeenten winkelstraatmanagers aangesteld voor ten minste 2 jaar om de nieuwe winkelstraatmanagementpilots op te zetten. Winkelstraatmanagement wordt gepositioneerd als opmaat naar een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) of een BedrijvenInvesteringszone (BIZ). Onlangs heeft de minister van Veiligheid en Justitie aangekondigd dat de KVO-regeling tot 2015 is verlengd. De experimentenwet BIZ wordt momenteel geëvalueerd. Hierover wordt u eind dit jaar nader geïnformeerd.

Middels een decentralisatie-uitkering hebben gemeenten maximaal 50% cofinanciering van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ontvangen. In totaal is € 1 389 500 voor 14 WSM-pilots aan 13 gemeenten uitgekeerd. Het doel van de pilots is om de lokale samenwerking tussen partijen op het gebied van veiligheid te verbeteren door een winkelstraatmanager een intermediaire rol te laten vervullen. Het bijgevoegde handboek geeft met praktische tips, een stappenplan, rol- en taakverdeling en een inhoudelijke verdieping weer hoe winkelstraatmanagers effectief kunnen opereren. Ook wordt de rol van gemeenten en ondernemers bij winkelstraatmanagement toegelicht. Het handboek wordt verspreid onder brancheorganisaties en ondernemersverenigingen.

Met de oplevering van de evaluatie AUB en de twee uitgaven «Samen de Boef de Baas» en het «Handboek Winkelstraatmanagement» zijn belangrijke stappen gezet om de bewustwording te vergroten en de lokale samenwerking rond veiligheid voor bedrijven verder te verbeteren.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen